

Zatímco z jedné strany doznívá zpěv z arménského kostela, z druhé už se krajinou začíná rozlévat naléhavý hlas muezzina, který z minaretu mešity svolává muslimy k modlitbě. Uprostřed toho se na starodávných kamenech vyhrávají stovky agam. Necháávají na svá mrštná tělíčka proudit ostré dopolední slunce a jediné, co je snad občas vyruší, jsou turisté s fotoaparáty. To je ovšem nutná daň za vskutku luxusní bydlení – jejich domovem jsou totiž rozvaliny v libanonském Aanjaru, místě zapsaném na seznamu UNESCO.

Architektura 8. století

Aanjar je čistou ukázkou architektury jediné epochy. Jde totiž o ruiny umajjovského města z osmého století našeho letopočtu.

Umajjovci byli první dědičnou dynastií islámu. Když byla v letech 633 až 640 Sýrie dobyta muslimskými Araby a většina obyvatel konvertovala k islámu, stal se Damašek hlavním městem umajjovského chalífátu a sídlem muslimského světa. Jelikož jsou historické prameny a dokumenty o tomto období velkou vzácností, má Aanjar pro archeology a dějepisce nevyčíslitelnou hodnotu.

Jeho zvláštností je i fakt, že jde o jediné vnitrozemské obchodní centrum v regionu. Aanjar, dnes město obývané převážně Armény, kteří sem utekli před genocidou v Turecku začátkem 20. století, těžil už v dávných dobách ze své strate-

FOTO: ADÉLA POLÁKOVÁ

Aanjar: raný islám

gické polohy při cestě do Damašku, Baalbeku i na jih. Navíc leží v nádherném údolí Bekaa, neúrodnějším v celém Libanonu. A konečně – jen těžko popsatelnou atmosféru mu dodávají hory. Přímo nad městem se totiž zvedají působivé vrcholy pohoří Antilibanon, v dále pak vyšší Libanon.

Řecké a římské vlivy

Aanjar založil šestý umajjovský chalíf Walid I. v letech 705

až 715 n. l. Město rozkládající se na ploše 114 000 m² má obdélníkový půdorys a dvě široké ulice ho rozdělují na čtyři stejně velké části. Dlouhá třída vedoucí od severu k jihu se jmenuje Cardo Maximus, kratší vedoucí z východu na západ Decumanus Maximus. Prostor je obehnan 2 m širokou zdí.

Návštěvník do města vstupuje ze severní strany na Cardo Maximus a zprvu si připadá spíš jako na Peloponésu či na Apeninském poloostrově. Vlivy řecké a římské architektury jsou tu logicky jasně rozpoznatelné – Aanjar vznikl v raném stádiu islámské éry.

Napravo od vstupu přiléhají k obvodové zdi zbytky starých lázní. Na křižovatce hlavních tříd Cardo Maximus a Decumanus Maximus stojí tetrapylon kombinující římské prvky s byzantskými, v jihozápadní části města jsou pak zbytky rezidenční čtvrti. Naproti nim sto-

jí nejvýraznější ze všech aanjarských ruin – zbytky Velkého paláce. Je působivý se svými arkádami a celou zachovanou zdí. Dobře rozeznatelné jsou i zbytky obchodů, které lemují jižní část Cardo Maximus. Archeologové jich tu odkryli několik set. To je vedlo k přesvědčení, že město bylo důležitým obchodním centrem a snad i strategickým sídlem celé umajjovské říše. Sláva a rozkvět Aanjaru netrvaly dlouho. Padesát let po založení padl za oběť obraně proti Abbásovům.

Náhodný objev

Objevení umajjovského města bylo dílem náhody. Koncem 40. let minulého století tu archeologové kopali v naději, že objeví tisícileté město Chalkis. Místo toho narazili na městské opevnění, které vypadalo jako římské, ale časově spadalo do rané doby islámu. ●

ADÉLA POLÁKOVÁ

INFORMACE

Aanjar se nachází přibližně 60 km východně od hlavního libanonského města Bejrút, při hlavním silničním tahu na syrský Damašek. Do města se odbočuje kousek před hranicemi. Najít rozvaliny je poněkud složitější, upozorňuje na ně jen malá nevýrazná odbočka. Otevřeno je každý den od 8 h (v létě 7.30) do západu slunce.

Vstupné je 6000 LL (1500 LL = 1 USD). Aanjar byl zapsán na Seznam památek UNESCO v roce 1984.

